

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila, reprezentate de avocatul Doroftei Roman,

în cauza civilă, la cererea depusă de ÎM OMF „Microinvest” SRL către AEI „Sculeni”, Tamazlîcari Alexei, Vrănescu Maia, Cebotari Veaceslav, Cenușa Lidia, Ciuvaga Nicolae, Ciuvaga Alexandru, Pacișin Ludmila privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 24 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți

*(Dosarul nr. 2r-566/23
NR. PIGD 2-19021031-01-2r-12122023)*

Temeiurile de revizuire. Faptele invocate nu constituie temei de revizuire care s-ar încadra în limitele prevederilor art. 449 CPC.

Curtea de Apel Bălți, jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

18 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila, reprezentate de avocatul Doroftei Roman,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 decembrie 2016, ÎM OMF „Microinvest” SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva AÎE „Sculeni”, Tamazlîcari Alexei, Vrănescu Maia, Cebotari Veaceslav, Cenușa Lidia, Ciuvaga Nicolae, Ciuvaga Alexandru și Pacișin Ludmila cu privire la încasarea în mod solidar din contul părților a împrumutului în mărime de 594500 lei, a dobânzii aferente în mărime de 34969,33 lei, a penalității în mărime de 87543,01 lei precum și a cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 21510,39 lei.

2. În susținerea acțiunii a invocat că, la 05 noiembrie 2015 ÎM OMF „Microinvest” SRL a încheiat cu AÎE „Sculeni” contractul de împrumut cu destinație specială cu dobânda nr. CCA-A-35.15. În baza acestui contract AÎE „Sculeni” a primit împrumut sub formă de mijloace bănești, în suma de 744 500 lei, cu o dobândă de 23% anual pe o perioadă de 12 luni, cu scadența finală la 04 noiembrie 2016. În scopul garantării restituirii împrumutului, plății dobânzilor aferente și penalităților a fost semnat contractul de fidejusiune de codebitori, nr. CCA/F-A-35.15 din 05 noiembrie 2015. AÎE „Sculeni” a admis în repetate rânduri datorii la tranșele împrumutului și dobânda aferentă, fapt despre care AÎE „Sculeni” a fost înștiințat prin telefon, vizite și în scris - scrisori de avertizare (recomandate), însă fără rezultat. În scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, reclamanta a preîntâmpinat AÎE „Sculeni”, cât și copârâții Tamazlîcari Alexei, Vrănescu Maia, Cebotari Veaceslav, Cenușa Lidia, Ciuvaga Nicolae, Ciuvaga Alexandru și Pacișin Ludmila despre existența și mărimea datoriei, despre obligația de a restitui suma împrumutului, a plății dobânzii cât și penalității, precum și despre intenția reclamantului de a acționa în judecată, în cazul în care nu vor efectua plățile conform contractului.

3. Prin hotărârea din 10 iulie 2017 a Judecătoriei Ungheni, sediul central acțiunea a fost admisă integral.

4. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 august 2017 Pacișin Ludmila și Cenușa Lidia, au contestat cu apel hotărârea din 10 iulie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul central. La 08 decembrie 2017, Ciuvaga Nicolae și Cebotari Veaceslav au depus cereri de alăturare la apel. Iar, la 27 aprilie 2018, apelantul Ciuvaga Nicolae a decedat, succesorii săi, în proces nu au intervenit, totodată conform informației oferite de Agenția Resurse Informaționale Juridice nu a fost deschis dosar succesoral după decesul apelantului.

5. Prin încheierea din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost suspendat procesul pe cauza civilă până la devenirea definitivă a hotărârii Judecătorei Ungheni privind anularea contractului de fidejusiune CCA/F-35.15 din 05 noiembrie 2015. Prin încheierea din 26 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți procesul civil a fost reluat.

6. Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse cererile de apel depuse de Pacișin Ludmila și Cenușa Lidia și cererile de alăturare la apel înaintate de Ciuvaga Nicolae și Cebotari Veaceslav și s-a menținut hotărârea din 10 iulie 2017 a Judecătorei Ungheni, sediul central.

7. Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursurile declarate de către Lidia Cenușa și Ludmila Pacișin împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, au fost considerate inadmisibile.

8. La 05 iunie 2023, Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila, reprezentate de avocatul Doroftei Roman au depus cerere de revizuire, solicitând casarea deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și a încheierii din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, cu reținerea pricinii spre examinare în Curtea de Apel Bălți. În susținerea cererii de revizuire au invocat prevederile art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă și au explicat că la examinarea cauzei au fost soluționate drepturile persoanelor care nu au fost atrase în proces, precum și au devenit cunoscute unele fapte (intentarea cauzei penale pe faptul delapidării companiei vizate în acțiune) și înscrisuri (sentință) care nu erau cunoscute la examinarea cauzei în ordine de apel nici instanței nici Lidiei Cenușa și Ludmillei Pacișin.

9. Prin încheierea din 24 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, cererea de revizuire a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

10. La 17 noiembrie 2023, prin poștă electronică, Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila, reprezentate de avocatul Doroftei Roman, au contestat cu recurs

încheierea din 24 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei spre rejudecare.

11. În motivarea recursului au indicat că instanța nu a stabilit pe deplin situația de fapt expusă în cererea de revizuire. Consideră că intentarea cauzei penale pe faptul delapidării AÎE Sculeni, fără îndoială poate fi calificată drept faptă esențială a cauzei prin prisma temeiului de la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și justifică redeschiderea procedurilor judiciare. Instanța de revizuire nu s-a expus asupra cerinței de reclamare de la Judecătoria Ungheni a cauzei penale, or sentința prezentată este depersonalizată, astfel din ea nu se poate de elucidat circumstanțele importante. Iar, studierea integrală a cauzei penale în cadrul procesului de revizuire este obligatorie, deoarece urmează să se constate faptele infracționale rapoarte la obiectul litigiului civil, precum și cercul participanților la proces.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 449 din Codul de procedură civilă stipulează:

„Revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces”.

13. Art. 425 din Codul de procedură civilă stipulează:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”.

14. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă stipulează:

„instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

15. Completul de judecată atestă că încheierea contestată a fost emisă la 24 octombrie 2023 și expediată avocatului Doroftei Roman, prin poștă electronică, la 10 noiembrie 2023. Astfel, recursul împotriva încheierii din 24 octombrie 2023 a fost declarat la 17 noiembrie 2023, prin poștă

electronică, fapte care denotă că termenul de declarare a recursului a fost respectat.

16. În continuare, după cum rezultă actele cauzei, în cererea de revizuire cu referire la temeiul prevăzut la art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, nu au fost indicate persoanele a căror drepturi ar fi soluționate prin actul judecătoresc supus revizuirii, or simpla citare a textelor de lege fără raportarea lor la circumstanțele faptice nu poate constitui temei pentru admiterea unei cereri. Astfel, cu privire la acest aspect, Completul de judecată reține drept întemeiată concluzia instanței de revizuire potrivit căreia aceste argumente sunt pur declarative.

17. Cu privire la temeiul de revizuire prevăzut la art. 449 lit. b) din Codul de procedură, instanța de recurs a stabilit că drept circumstanță ce ar justifica invocarea acestui temei este sentința de condamnare a administratorului AÎE Sculeni, Tamazlîcari Alexei de comiterea infracțiunilor de escrocherie și cauzare de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere. Din suportul probatoriu este cert faptul că sentința menționată a fost emisă la 12 august 2020, adică exista în momentul emiterii deciziei instanței de apel a cărei revizuire se solicită.

18. Este de menționat că, pentru a invoca prevederile art. 449 lit. b), este important de reținut că circumstanțele nou-descoperite, sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă. În așa mod, pentru a invoca temeiul indicat, este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească o condiție esențială – să existe anterior pronunțării hotărârii, dar revizuentului să-i devină cunoscută ulterior.

19. Mai mult ca atât, pentru a invoca acest temei de revizuire este necesar ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Totodată, ca condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după

pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

20. În acest sens, este corectă și argumentată concluzia instanței de revizuire, or toate circumstanțele pe care se invocă în vederea admiterii cererii de revizuire pe acest temei, nu sunt relevante speței și nu sunt circumstanțe noi, mai mult erau cunoscute părților. Or, instanța de revizuire corect a constatat că în cererile de recurs înregistrate la Curtea Supremă de Justiție la 27 septembrie 2022, Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila declară că *”în privința administratorului Tamazlîcari Alexei a fost pornită o cauză penală pentru delapidarea companiei”*, ulterior redând și textul dispozitivului sentinței Judecătoriei Ungheni din 12 august 2020. Instanța ierarhic inferioară nu a considerat argumentele invocate în recurs în stare de a permite considerarea recursului admisibil.

21. Completul de judecată constată că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât practicii CtEDO.

22. Astfel, admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

23. În acest context, Completul de judecată menționează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ.

24. În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține practica CtEDO, potrivit căreia Curtea a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. (cauza E. și D. Duca c. Moldovei, hotărârea din 03 martie 2009)

25. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

26. Având în vedere că faptele invocate nu constituie temei de recuzare care s-ar încadra în limitele prevederilor art. 449 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată ajunge la concluzia că, cererea de recurs împotriva încheierii din 24 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de revizuire.

27. Conducându-se de prevederile art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Cenușa Lidia și Pacișin Ludmila, reprezentate de avocatul Doroftei Roman, împotriva încheierii din 24 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi